

1995 - 2020

25 ÅR AV BUDGET- OCH SKULDRÅDGIVNING

BUS-föreningens jubileumsbroschyr

VAD HAR HÄNT PÅ 25 ÅR?

De senaste 25 åren har det hänt mycket i samhället som har påverkat vårt yrke som budget- och skuldrådgivare. Samhället snurrar fortare och fortare och människor måste fatta många ekonomiska beslut.

FÖRENINGENS UTVECKLING

Från starten till nu, 25 år senare, har föreningen vuxit sig stark och är efterfrågad som samverkanspartner. Föreningen medverkar som expert i flera sammanhang och driver viktiga frågor på en mängd nivåer.

NYA UTMANINGAR

Vi ställs inför en hel del utmaningar framöver och BUS-föreningen har framfört ett antal förslag för att ge goda förutsättningar för alla budget- och skuldrådgivare att utföra sitt viktiga arbete.

BUS FYLLER 25 ÅR!

För 25 år sedan föddes vår Yrkesförening för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst. Det var ett antal eldsjälar med Mari Råby, budget- och skuldrådgivare i Stockholm, i spetsen som såg behovet av en yrkesförening för att bland annat stärka yrkesrollen. Sagt och gjort, BUS-föreningen såg dagens ljus i juni 1995. Vi kommer såklart att uppmärksamma 25-årsjubileet under hela 2020, och den här broschyren är ett av sätten.

”

Till vår första BUS-dag hade mer än 100 tecknat medlemskap. Intresset var med andra ord stort och vi förstod att det här kunde bli en bra förening, som behövdes och var viktig. Det var med stolthet och mycket ”djäkla anamma” som vi började kämpa.

Mari Råby, BUS första ordförande

FÖRENINGENS LOGOTYP

Den första logotypen var en fjäril som lyfter ur ett mynt, formgiven av konstnären Johan Liljencrants.

2010 togs en komplett grafisk profil fram för att profilera föreningen och skapa en tydlig identitet. Marie Magnusson, budget- och skuldrådgivare i Lund,

tog tillsammans med en formgivare fram den nya logotypen med vita linjer sammanfogade till en cirkel, mot en guldbakgrund. Linjerna symboliserar BUS olika samverkanspartners och sammanfogningen till en cirkel visar på samordning, gemenskap och helhetssyn.

Inför jubileumsåret har föreningen tagit fram en särskild logotyp som komplement till den ordinarie. Den är formgiven av Anna Nilsson, budget- och skuldrådgivare i Boden, och kommer att användas i olika sammanhang under 2020.

NY VISION 2019

Mycket har hänt på de senaste 25 åren. Föreningen har kommit långt när det gäller att vara en organisation att räkna med och många vill att vi ska delta i projekt, utredningar, samverkansarbete och liknande. Mot bakgrund av detta ville BUS-styrelsen formulera en ny och uppdaterad vision.

FÖRSTA VISIONEN

När föreningen var i startgroparna formulerades några önskemål kring vad man ville åstadkomma. Det var till exempel att få yrket respekterat och erkänt, få tillgång till kontinuerlig yrkesinformation, litteratur, utbildning och liknande, samt att få utrymme att bistå nyanställda, vara mentor i början av deras karriär.

När föreningen sedan bildades landade dessa tankar i en avsiktsförklaring:

- Vi vill stärka vår yrkesroll och yrkesprofil
- Vi vill bättre kunna tillvarata våra intressen inom ett relativt nytt arbetsfält
- Vi vill aktivt kunna bidra till utveckling av arbetsmetoder inom vårt verksamhetsområde
- Vi vill sprida information mellan medlemmarna
- Vi vill sprida information utåt till allmänhet, massmedia och myndigheter
- Vi vill stimulera till träffar, seminarier och föreläsningar

Detta vill vi uppnå:

- att alla landets invånare känner till att budget- och skuldrådgivningen finns
- att alla landets invånare har kunskap om innehållet i budget- och skuldrådgivningens uppdrag och dess samhällsnytta
- att alla landets invånare erbjuds en heltäckande budget- och skuldrådgivning, inte endast hjälp att ansöka om skuldsanering
- att yrkeskåren har ett mycket gott anseende hos allmänhet, myndigheter, media och beslutsfattare
- att alla landets budget- och skuldrådgivningsverksamheter får tillräckliga personella resurser i förhållande till genomförda behovsanalyser
- att rådgivningen vid alla landets budget- och skuldrådgivningsverksamheter är likvärdig och håller lika hög kvalitet
- att alla rådgivare får gedigen grundutbildning, fortlöpande kompetensutveckling och har tillgång till ett starkt kollegialt nätverk
- att alla budget- och skuldrådgivare trivs utomordentligt väl i sin yrkesroll

BUS-DAGARNA - ÅRETS "HAPPENING" SEDAN 1996

BUS-dagarna har blivit årets höjdpunkt för många budget- och skuldrådgivare, en självklar plats att nätverka, träffa kollegor samt få inspiration och påfyllnad av kunskap. Den omtyckta konferensen har utvecklats från föreningens årsmöte och har de senaste 25 åren växt till dagens fullmatade evenemang. Konferensen har besökt 15 orter genom åren, där Karlstad, Uppsala, Stockholm och Saltjöbaden har varit återkommande favoritorter. Vi har landat i alltifrån Luleå i norr till Malmö i söder.

Axplock ur programmen genom åren

- 1997 anordnades en seminarieday i samband med årsmötet. Platsen var Strindbergs Intima Teater i Stockholm. Dagen började 9.30 och man avhandlade bland annat utbildningsbehov, kursönskemål och statistikfrågor. Dagen avslutades kl 17.00 med "eftersnack med öl och macka". Deltagandet på dagen kostade 100 kr.
- 1999 var första året som BUS-dagarna hölls över två dagar, också då var platsen Stockholm.

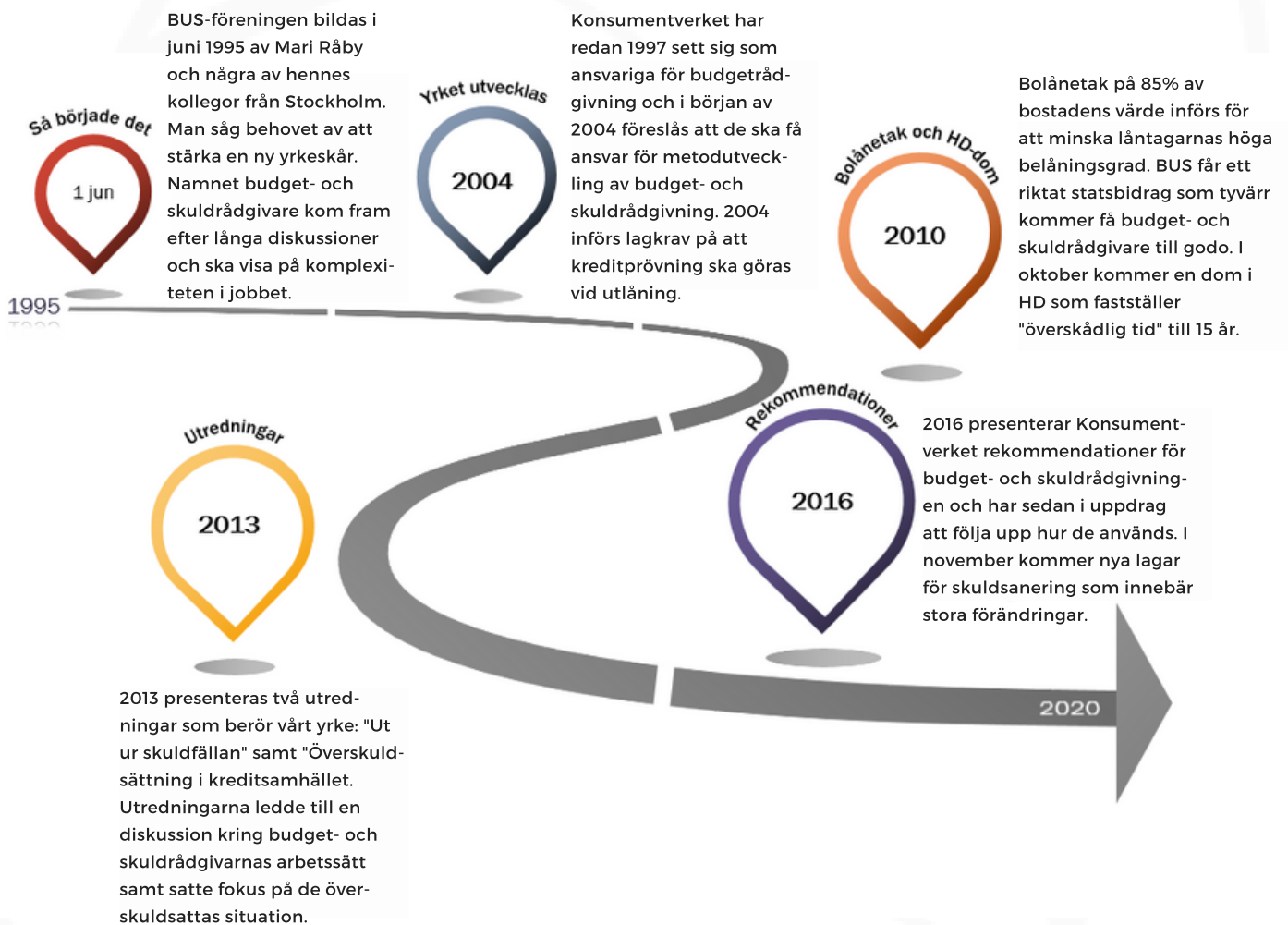
- 2003 var första gången konferensen hölls utanför Stockholm, nämligen i Uppsala. På programmet stod bland annat "hur mår barn och tonåringar när det är ont om pengar?" samt "privatekonomi i förändring".
- 2011 var en speciell konferens, då den detta år anordnades gemensamt med Konsumentvägledarnas Yrkesförening. De gemensamma dagarna drog nästan 500 deltagare till Selma Spa i Sunne.
- 2015 firade föreningen (och BUS-dagarna) 20 år. Då hölls konferensen på Bohusgården i Uddevalla. Temat för dagarna var "Vart är vi på väg?". Under middagen uppmärksammades föreningens tidigare ordföranden, och vi hade den stora förmånen att ha föreningens grundare, Mari Råby, på plats som hedersgäst.

2020

Detta jubileumsår hålls BUS-dagarna i vackra Visby. Men på grund av den pandemi (covid 19) som råder under första delen av 2020, har konferensen för första gången någonsin flyttats, och kommer att gå av stapeln i oktober istället för i april.

VAD HAR HÄNT PÅ 25 ÅR?

Under krisen i början av 90-talet drabbades många hushåll och privatpersoner av den kraftiga lågkonjunkturen och de höga räntorna. Detta påverkade arbets- och bostadsmarknaden, fastigheter såldes med förlust och många började hamna i skuldfällan. I kommunerna såg man att många sökte sig till konsumentvägledningen, där det fanns viss hushållsekonomisk rådgivning. Samhället funderade på lösningar och 1994 kom första Skuldsaneringslagen. Där lades grunden till den yrkeskår av budget- och skuldrådgivare som finns idag.

2020 upplever budget- och skuldrådgivarna ett högt tryck på verksamheten, många söker hjälp och ärendena blir allt mer komplexa. Det framkom också väldigt tydligt i Konsumentverkets samverkansprojekt mot överskuld-sättning, som slutredovisades 2019, att budget- och skuldrådgivarna har en nyckelroll i arbetet mot överskuld-sättning. Kommunernas ansvar har förtydligats genom Konsumentverkets rekommendationer och den senaste SkuldsaneringsLagen. I samhället diskuteras bland annat barnperspektivet, ett ökande spelmissbruk och psykisk ohälsa. Blancolånen ökar, vad har de åtgärder som införts (räntetak, bolånetak) fått för resultat egentligen? Mycket har hänt de senaste 25 åren, men mer behöver göras!

NYA UTMANINGAR FÖR YRKET

Den kommunala budget- och skuldrådgivningen är lagstadgad och regleras i Socialtjänstlagen. Den finns i alla kommuner och är kostnadsfri för den rådsökande. Totalt är vi 382 rådgivare som tillsammans utgör 266 årsarbetskrafter. Rådgivningen syftar till ekonomisk rehabilitering där kontakterna kan pågå allt från ett enstaka besök till flera års återkommande träffar. Det finns en mängd olika problem och ämnesområden som budget- och skuldrådgivaren ställs inför i sitt arbete med att hjälpa de rådsökande med sitt livspussel. Detta gör budget- och skuldrådgivningen till ett komplext yrke.

BUS har en nyckelroll

Budget- och skuldrådgivningen har en nyckelroll när det gäller stödet till skuldsatta och för att motverka överskuldssättning. Det har ofta framhållits under de senaste åren. Men det saknas tydliga riktlinjer för vad BUS-verksamheterna ska omfatta. Konsumentverkets rekommendationer är just bara rekommendationer. Budget- och skuldrådgivningen är lagstadgad – men i praktiken räcker det med att en kommun har någon som två timmar i veckan lämnar ut folder och uppmanar skuldsatta att söka skuldsanering. Det kommunala självstyret har förts fram som argument till att inte mer exakt precisera vad budget- och skuldrådgivning ska innehålla. Resurstilldelningen är otillräcklig i många kommuner och kunskapen hos chefer och politiker varierar. Väntetiderna är långa i flera kommuner, vilket lett till att privata aktörer börjat se en möjlighet att tjäna pengar på denna utsatta grupp genom att ta upp till 60 000 kronor för hjälp att ansöka om skuldsanering, något som endast förvärrar den enskildes situation ytterligare.

En likvärdig budget- och skuldrådgivning till alla

BUS har en nyckelroll som vi har kompetens och vilja att axla. Men vi anser att det krävs en del åtgärder för att skapa bra förutsättningar för det arbetet. Det här är BUS-föreningens förslag för att uppnå det:

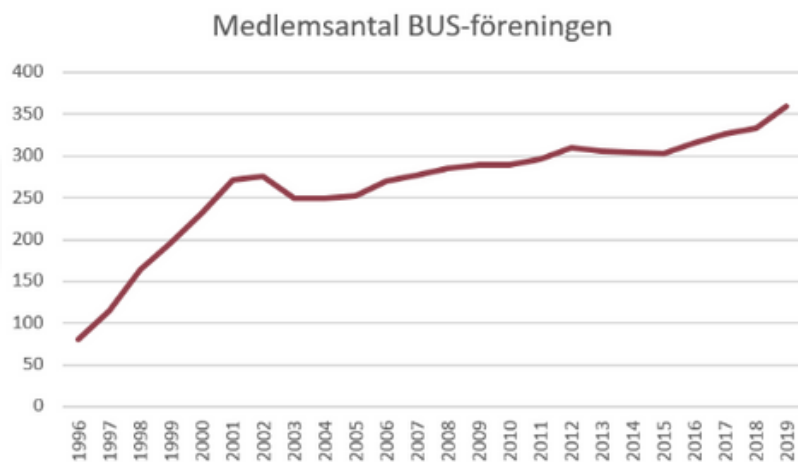
- Konsumentverkets rekommendationer ska omvandlas till tvingande riktlinjer så att det blir tydligt för kommunerna vad som förväntas av dem gällande bland annat verksamhetens innehåll och säkerställande av tillräcklig kapacitet.
- Tillsynen ska skärpas. IVO har ansvaret, men i praktiken sker det inte någon tillsyn att tala om. Med tvingande riktlinjer skulle IVOs tillsynsansvar underlättas.
- Överskuldssättning kostar samhället miljardbelopp och många har konstaterat att BUS har en central roll. Då menar vi att en riktad ekonomisk satsning på minst 100 miljoner årligen under minst en treårsperiod vore en extremt lönsam investering. Det skulle ge landets medborgare som riskerar eller redan är skuldsatta en bättre tillgång till kvalificerad och likvärdig rådgivning.
- Överskuldssättning är ett folkhälsoproblem, precis som tobak, alkohol och överdrivet spelande. Det är därför rimligt att en del av kostnaderna för överskuldssättning finansieras av kreditgivarna och inte av stat, regioner och kommuner. Vi föreslår en mindre avgift på all konsumtionsutlåning för att finansiera det riktade stödet till kommunerna.

Vi som budget och skuldrådgivare är viktiga och vi gör skillnad i människors liv! Med bättre förutsättningar kan vi hjälpa ännu fler överskuldssatta och bli ännu bättre på att motverka överskuldssättning.

LITEN HAR BLVIT STOR - NU SER VI FRAM EMOT KOMMANDE 25 ÅR!

Nu har alltså det "lilla embryo" till yrkesförening som Mari Råby och Eva Skärvall med kollegor startade, blivit en mogen 25-åring som har hunnit uppleva mycket. Det vi har försökt sammanfatta i denna jubileumsbroschyr är bara en bråkdel av allt som har hänt under 25 år. Föreningen har svarat på remisser, varit med som expert i flera utredningar, deltagit i paneler och i utfrågningar i Civilutskottet. Vi har sedan länge haft, och har, en nära samverkan med Konsumentverket och Kronofogden. Andra samverkanspartners är bland andra inkassobolagen, Konsumentvägledarnas yrkesförening, Sveriges Kommuner och Regioner samt Finansinspektionen. Vi har också riktat oss utanför Sveriges gränser och gjort studiebesök hos kollegor i bland annat Norge och Finland. Föreningen har varit medlem i ECDN (European Consumer Debt Network) under tre års tid. All information har vi sedan försökt förmedla till våra medlemmar genom först Härs- och Tvärsnytt (1996 - 2007) och sedan genom nuvarande nyhetsbrev (2011 -) och vår hemsida www.busforeningen.se. Förutom kommunikationen till medlemmarna har BUS-föreningen

också jobbat mycket med fortbildning. Förutom de årliga BUS-dagarna har vi bland annat erbjudit ett flertal kostnadsfria temadagar samt en webbutbildning inom företagsekonomi. Grunden i en förening är dess medlemmar så det har alltid varit viktigt för BUS-styrelsen att förmedla information och ge tillbaka till medlemmarna.

Genom åren har 62 budget- och skuldrådgivare suttit i styrelsen för vår yrkesförening. När vi tittat igenom gamla protokoll inför jubileumsåret kan vi se att många diskussioner förts kring hur alla upplever styrelseuppdraget som givande, utvecklande och roligt. Men i många fall har man känt att det vanliga jobbet och familjen blir lidande. Det är en svår balansgång, som har blivit än svårare i takt med att föreningen har uppnått sitt syfte - nämligen att vara en välkänd och välrespekterad samverkanspartner som efterfrågas i en mängd sammanhang. Detta är en av utmaningarna för BUS-föreningen - att driva framåt och samtidigt begränsa åtagandet för att få en rimlig arbetsmängd och behålla glädjen.

Vi hoppas självklart att vi om 25 år kan se tillbaka på en välmående och pigg 50-åring som fortsatt sitt viktiga arbete för budget- och skuldrådgivningsyrket.

Tack för ordet!

BUS-styrelsen 2020

Bodil Hallin, Peter Hedström, Lena Svensson, Anna Nilsson, Anita Grankvist, Åsa Löfvenhaft, Carina Brehmer, Charlotta Movitz Dahlgren, Marie-Louise Olsson

Yrkesföreningen för budget- och
skuldrådgivare i kommunal tjänst

www.busforeningen.se
info@busforeningen.se

